

Święta Barbara

Św. Barbara jest jedną z tych świętych, których akta zaginęły. Większość tego, co o niej wiemy, pochodzi ze średniowiecznych legend. Urodziła się pod koniec III w., legenda mówi, że w Nikomedii (dziś Izmid w Turcji) jako córka bogatego i wpływowego człowieka. Według legendy ojciec jej nazywał się Dioskur.

Barbara miała być piękna, wykształcona i inteligentna. O jej rękę ubiegało się wielu znakomitych młodzieńców, ale Barbara wszystkim odmawiała. Spotykała się z niewielką grupką chrześcijan, którzy ukrywali się wówczas przed prześladowaniami ze strony jednego z najokrutniejszych cesarzy – Galeriusza Waleriusza Maksymina, nazywanego Daja. Przyjęła chrzest i postanowiła poświęcić życie Bogu. Ojciec jej fanatycznie nienawidził chrześcijan. Kiedy dowiedział się, że jego córka została jedną z nich, postanowił wybić jej to z głowy. Chciał córkę uderzyć, ale (jak opowiada legenda) ziemia się pod nią rozstąpiła, ratując ją przed gniewem ojca. Potem kazał zbudować w swoim domu wieżę, w której postanowił zamknąć Barbarę. Kiedy wieża była już gotowa, spostrzegł, że zamiast zaplanowanych dwóch okien ma trzy. To Barbara w tajemnicy przed ojcem nakazała tak zrobić murarzom. Trzy okna były dla niej symbolem Trójcy Świętej. Przez pewien czas Barbara była uwięziona w wieży, głodzona i straszona, żeby wyrzec się wiary. Kiedy jednak ani prośby, ani groźby nie skutkowały, ojciec zaprowadził ją do sędziego i oskarżył.

Sędzia najpierw rozkazał Barbarę ubiczować, jednak jej chłosta wydała się jakby muskaniem pawich piór. W nocy miał ją odwiedzić Chrystus, zaleczyć jej rany i udzielić Komunii św. Potem sędzia kazał Barbarę bić maczugami, przypalać pochodniami, a wreszcie obciąć jej piersi. Chciał ją w takim stanie pognać ulicami miasta, ale wtedy zjawił się anioł i okrył jej ciało białą szatą. Wreszcie sędzia zrozumiał, że torturami nic nie osiągnie. Wydał więc wyrok, żeby ściąć Barbarę mieczem. Wykonawcą tego wyroku miał się stać ojciec Barbary, Dioskur. Podobno ledwie odłożył miecz, zginął rażony piorunem. Miało się to wydarzyć około roku 305.

Kult jej od razu stał się bardzo popularny. W VI w. cesarz Justynian sprowadził relikwie św. Barbary do Konstantynopola. Stamtąd w 1202r. zostały zabrane do Wenecji, a następnie przekazane do miasta Torcello, gdzie mają się znajdować do dziś w kościele św. Jana Ewangelisty. Czaszka św. Barbary jeszcze do niedawna znajdowała się w Czerwińsku. Inne relikwie świętej są też w katedrze pelplińskiej oraz w kościele św. Andrzeja w Krakowie. W Polsce kult św. Barbary był zawsze bardzo żywy. Już w modlitewniku Gertrudy, córki Mieszka II wspomniana jest pod datą 4 grudnia. Pierwszy kościół ku jej czci wystawiono w 1262r. w Bożygnowie koło Środy Śląskiej. W XV w. wydział teologiczny Akademii Krakowskiej obrał sobie św. Barbarę za patronkę. Wizerunek świętej widnieje w herbie miasta Strumień.

Poza polską św. Barbara jest darzona wielką czcią także w Czechach, Saksonii, Lotaryngii, południowym Tyrolu, a także w Zagłębiu Ruhry. W Nadrenii uważana jest za towarzyszkę św. Mikołaja – w wielu miejscach to ona obdarowuje dzieci prezentami.

Jest też wspominana w wielu przysłowiach: "Barbara święta o górnikach pamięta", "Święta Barbara, która umacnia; kto bowiem służy tobie, nigdy nie odejdzie bez sakramentów", "Żaden majątek bez Barbarki na wodę się nie puścił".

Św. Barbara jest patronką górników, flisaków, marynarzy, chłopów, architektów, dekarzy, murarzy, ludwisarzy, kowali, kamieniarzy, cieśli, grabarzy, dzwonników, kapeluszników, kucharzy, rzeźników, dziewcząt, więźniów, ludzi narażonych na wybuchy, jak artylerzystów, pracowników prochowni i arsenałów, kanonierów, saperów, straży ogniowej, umierających; jest opiekunką twierdz i wież; wzywana jest w modlitwie o dobroć śmierć, w przypadku zagrożenia przez ogień, o oddalenie burzy, zarazy i dżumy. W średniowieczu zaliczano św. Barbarę do grona 14 "Orędowników, mających stały dyżur ratowniczy nad światem".

Istniało kiedyś w Polsce bractwo św. Barbary jako patronki dobrej śmierci. Należał do niego też św. Stanisław Kostka. Kiedy umierał, a właściciel domu, w którym mieszkał, nie chciał wpuścić kapłana z Sakramentem Chorych, wtedy św. Barbara przyniosła mu Komunię św.

W ikonografii św. Barbara jest przedstawiana w dostojnym odzieniu, często z nakrytą głową, dla podkreślenia jej szlacheckiego pochodzenia, często ma na sobie płaszcz. W ręku trzyma palmę męczeństwa lub kielich z Najświętszym Sakramentem. Obok widnieje wieża z trzema oknami, w której była zamknięta przez ojca. Czasem trzyma w ręku miecz, którym została ścięta. Bywa też przedstawiana z pochodnią, działem armatnim lub strusimi piórami.

Imię Barbara tłumaczone jest albo z łacińskiego barbara - "cudzoziemka, obca, pochodząca spoza Grecji", albo też od greckiego barbaros - "ktoś bez wykształcenia".

Autor: Wiesław Matuch

Przedruk ze strony: http://www.sm.fki.pl/SMN.php?nr=sw_Barbara

Artykuł pobrano ze strony eioba.pl